

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 12. januar 2023

Orientering nr. 01/2023

Koalitionsaftale underskrevet

Som omtalt i Indberetning nr. 25/2022 blev koalitionsaftalen, indgået mellem Javnaðarflokkurin, Tjóðveldi og Framsókn, underskrevet den 22. december 2022. En oversættelse af koalitionsaftalen er vedhæftet denne Orientering.

Lagmand Aksel V. Johannesen har holdt sin første nytårstale

Lagmandens nytårstale havde i år fokus på sammenhold. Lagmanden rakte i sin tale ud til oppositionen med et ønske om brede politiske aftaler, ligesom lagmanden fremhævede den ændrede økonomiske situation, som vil kunne mærkes de kommende år. Lagmanden fordømte krigen i Ukraine og fremhævede de ukrainske flygtninges situation på Færøerne. Lagmanden afsluttede nytårstalen med ordene: *"Vi har kun øjeblikket. Vi har kun hinanden. Så lad os i det kommende år arbejde sammen. Og er vi uenige, ja så lad os være uenige i god ro og orden – med respekt for hinanden."* En oversættelse af lagmandens nytårstale er vedhæftet denne orientering.

Lagtingets udvalg er nu sammensat

Det nyvalgte Lagting har i perioden efter nytår sammensat Lagtingets syv forskellige udvalg, og Lagtinget mødes igen fredag den 13. januar 2023, hvor de første lovforslag forventes fremsat. En oversigt over de enkelte lagtingsmedlemmer, efter valg af landsstyremedlemmer, kan ses på [Lagtingets hjemmeside](#). Det nyvalgte landsstyre afholdt tirsdag den 10. januar 2023 deres første landsstyremøde.

Sagen om efternavn efter en medmor er nu løst

Sagen om medmødre, omtalt i Indberetning nr. 21/2022, som medførte, at det daværende landsstyremedlem Jenis av Rana, blev fritaget fra sin landsstyrepost, og som i sidste ende førte til udskrivelse af nyvalg, er nu løst. Således har landsstyremedlem for justitsanliggender, Bjarni Káráson Petersen, Framsókn, som sin første opgave sørget for at underskrive den bekendtgørelse, som gør det muligt for et barn at få medmoderens efternavn.

De økonomiske nøgletal er fortsat positive

Det vurderer Váðaráðið, det færøske risikoråd. Rådet ser ikke tegn på, at bankerne kommer til at lide tab, men risikoen er større nu end i de foregående år, hvilket bl.a. skyldes, at rente- og prisforhøjelser medfører større udgifter for husstande og virksomheder. Risikorådet vurderer, at bankerne er så robuste, at de vil kunne klare en krisesituation, som eksempelvis - at lakseopdrætserhvervet gik konkurs - og få erhvervet genoprejst.

Færøsk økonomi har det godt, men der er udfordringer på vej

Det er Nationalbankens vurdering i bankens analyse af den færøske økonomi for 2022. Selv om inflationen er steget meget det sidste år, har den færøske økonomi gode forudsætninger for at klare den aktuelle krise. Det skyldes bl.a., at eksportværdien er steget meget i samme periode, hvilket har styrket fiskeriet og dermed økonomien. Færøerne har overordnet set en sund økonomi med høj erhvervsdeltagelse, lav offentlig gæld og udlandsformue. Det er dog udbredt med variabelt forrentede boliglån, og det betyder, at rentestigninger hurtigt slår igennem for boligejerne. Med høj inflation kan det svække færingers evne til at betale af på gæld. Demografien vil på sigt udfordre de offentlige finanser, da andelen af befolkningen i den erhvervsaktive alder falder, og andelen, som kræver pleje, stiger. Det kommer til at presse den færøske økonomi og kræve reformer.

Nationalbankens fulde analyse om den færøske økonomi kan læses [her](#). Endvidere kan Nationalbankens podcast om den færøske økonomi høres [her](#).

Landsretten ændrer Færøernes Rets dom i EIK-bank sagen

Både bestyrelsesformanden og næstformanden i EIK-bank sagen er af landsretten den 10. januar 2022 blevet frifundet, og dermed ændrer landsretten Færøernes Rets dom fra 2019, hvor de to bestyrelsesmedlemmer sammen med den administrerende direktør Peter Marner Aage Jacobsen blev dømt til at betale 150 millioner kroner i erstatning. Landsretten finder fortsat den tidligere direktør skyldig i nogle af anklagepunkterne og har dømt ham til betaling af en erstatning på 85,7 millioner kroner.

Kraftigt vejrskifte resulterede i flere laviner og evakueringer

Færingerne oplevede sidste år en rigtig hvid jul, og både før og efter jul faldt der megen nedbør i form af sne. Sidst i uge 50/2022 var der mange kraftige snebyger, hvilket – i forbindelse med et vejrskifte, hvor kraftigt snevejr blev til kraftigt regnvejr – medførte laviner af sne, jord og grus, som ramte flere huse og veje i Klaksvík, Mange familier måtte evakueres og enkelte huse blev så beskadiget, at familierne er blevet genhuset.

Bygningen af Føroya Arena startede inden jul

Bygningen af den nye storhal Føroya Arena gik i gang den 22. december 2022. Folketinget bevilgede i 2021 30 mio. kr. til hallen. Hallen forventes at stå færdig i januar 2025, og der bliver omkring 2.700 siddepladser til håndboldkampe, 3.600 siddepladser eller 4.600 ståpladser til koncerter.